

Innst. S. nr. 350

(2000-2001)

Innstilling fra Stortingets presidentskap om opprettelse av en fast delegasjon til Den Interparlamentariske Union (IPU)

Til Stortinget

Den Interparlamentariske Union (IPU) er verdensorganisasjonen for nasjonale parlamenter. Organisasjonen ble dannet allerede i 1889, og er verdens eldste multilaterale politiske organisasjon. I dag er 141 land medlem av IPU.

Organiseringen av arbeidet i Stortinget knyttet til Den Interparlamentariske Union har på vesentlige punkt adskilt seg fra de øvrige parlamentarikerforsamlinger hvor Stortinget deltar. Alle stortingsrepresentanter har på frivillig basis mulighet til å være medlem av den nasjonale IPU-gruppen, som ledes av et styre med vararepresentanter som oppnevnes for hver fireårsperiode. Dette styret har, på grunnlag av nominasjon fra partigruppene, hatt ansvar for å oppnevne delegasjoner til de halvårlige parlamentarikerkonferanser i Den Interparlamentariske Union. Man har fulgt en etablert praksis som innebærer at leder og nestleder av IPUs styre har inngått i IPU-delegasjonene på fast basis, mens de øvrige delegater endres fra konferanse til konferanse.

Arbeidet i Den Interparlamentariske Union har vært gjenstand for en rekke forandringer gjennom de senere år, noe som ikke minst skyldes det store antall land som i dag er tilsluttet organisasjonen. Den Interparlamentariske Union legger i dag vekt på å spille en sentral rolle overfor FN og andre internasjonale organisasjoner for å trekke den parlamentariske dimensjon inn i sentrale, løpende internasjonale beslutningsprosesser. IPUs konferanser har dessuten utviklet seg til store og komplekse fora, hvor mange vil ha problemer med å kunne engasjere seg aktivt uten å ha en viss forhåndskunnskap om prosedyrer og arbeidsmåter. Videre er det en begrenset mulighet til å sette seg inn i - og kunne påvirke - de løpende prosesser som pågår i IPU for delegater som kun deltar i én konferanse. Også nettverksbyggingen mellom parlamentarikere, som er et

sentralt mål for IPU's virksomhet, begrenses, da de fleste personlige kontakter vil måtte bygges opp over noe tid.

Disse forhold tilsier at man bør styrke kontinuiteten i de norske delegasjoner til IPU's konferanser, dersom man vil sikre en effektiv og slagkraftig norsk deltakelse i Den Interparlamentariske Union. Det vises i denne sammenheng til brev av 8. juni 2001 fra lederen i den norske IPU-gruppen til Stortingets president, hvor det fremgår at gruppen klart ser behov for en styrket kontinuitet for å sikre en bedre innflytelse i IPU's arbeid. Brevet følger som vedlegg til denne innstilling.

På denne bakgrunn foreslår Presidentskapet at det heretter opprettes en fast norsk delegasjon til IPU's konferanser, hvor fire medlemmer inngår som faste medlemmer. Videre foreslås valgt fire varamedlemmer for de fire faste medlemmer, som skal møte ved forfall. Medlemmene av den faste delegasjonen gis fullmakt til, i samråd med partigruppene, å utpeke ytterligere to delegater på rotasjonsbasis foran hver IPU-konferanse.

Presidentskapet viser til ovenstående og innstiller til Stortinget å gjøre følgende

vedtak:

1. Stortinget oppretter en fast delegasjon til Den Interparlamentariske Union (IPU) bestående av fire medlemmer med personlige varamedlemmer som velges for fire år om gangen første år i stortingsperioden.
2. I tillegg utpeker medlemmene av den faste delegasjonen, i samråd med partigruppene, to medlemmer på rotasjonsbasis foran hver konferanse.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 12. juni 2001

Kirsti Kolle Grøndahl

Hans J. Røsjorde

Odd Holten

Gunnar Skaug

Svein Ludvigsen

Jorunn Ringstad

Vedlegg

Brev fra Stortingets gruppe av Den Interparlamentariske Union v/Oddbjørg Ausdal Starrfelt til stortingspresident Kirsti Kolle Grøndahl, datert 8.juni 2001

Om organiseringen av IPU-arbeidet nasjonalt

Som leder av styret i den norske gruppen av Den Interparlamentariske Unionen (IPU) i denne fireårsperioden, har jeg fått bred erfaring med hvordan det norske IPU-arbeidet fungerer. Jeg har etter hvert gjort meg noen refleksjoner om hvordan man kan styrke den norske IPU-innsatsen, og tillater meg å komme med noen refleksjoner i så måte.

Hittil har IPU-delegasjonen adskilt seg fra de øvrige parlamentarikerforsamlinger som Stortinget deltar i ved at man ikke har en fast oppnevnt delegasjon. Man har hatt en praksis hvor leder og nestleder har vært faste deltakere til IPU's konferansen, mens de øvrige deltakere har variert fra konferanse til konferanse. Fordelen har vært at dette har gitt mange muligheten til å reise og gjøre seg kjent med IPU's arbeid. Det er imidlertid også svært store svakheter knyttet til en slik organisering. Den viktigste er mangel på kontinuitet. IPU's konferanser er store og uoversiktelige, og mange vil ha problemer med å engasjere seg aktivt første gang man deltar. Dessuten begrenses muligheten til å sette seg inn i – og kunne påvirke – de løpende prosesser som pågår i IPU for delegater som kun deltar i én konfe-

ranse. Nettverksbyggingen begrenses også, da de fleste personlige kontakter vil måtte bygges opp over noe tid.

Styret i IPU har derfor vært opptatt av å styrke kontinuiteten i IPU-delegasjonene. På denne bakgrunn har man nå oppfordret partigruppene til kun å nominere deltakere til IPU's konferanser fra kretsen av IPU's styremedlemmer/varamedlemmer, for på denne måten å sikre en viss kontinuitet.

Ved nærmere vurdering er jeg imidlertid selv kommet frem til at en i hovedsak fast oppnevnt IPU-delegasjon ville være den beste måten å styrke IPU-arbeidet på. En slik ordning må utformes slik at også de mindre partienes mulighet til å delta i IPU's arbeid sikres. Uten å gå i detalj, kunne dette for eksempel gjøres ved at en eller to plasser fremdeles holdes åpne for rotasjon.

Jeg tror også det ville være en fordel om kontakten mellom Stortingets utenrikskomite og IPU-delegasjonen styrkes. Etter min vurdering bør det derfor vurderes om en representant fra utenrikskomiteen burde inngå i en slik fast norsk IPU-delegasjon.